

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	52-654-01-138
Дата	10, 09 2026 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

14.10
уфш

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА

52-рото НАРОДНО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМА Г-ЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, внасяме проект на Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителен процесуален кодекс, ведно с мотиви и предварителна оценка на въздействието към него.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и обсъждане по установения ред.

2026 г.

гр. София

ВНОСИТЕЛИ:

Бонидир Бонидев
Мария Димитрова

Анастас Анастасов
Симеон Симеонов
Стефан Стефанов
Димитър Димитров

Теро Ророб
Александр Сидоров

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ
НА ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛЕН ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

(обн., ДВ, бр. 105 от 2005 г.; изм., бр. 30, 33, 34, 59, 63, 73, 80, 82, 86, 95 и 105 от 2006 г., бр. 46, 52, 53, 57, 59, 108 и 109 от 2007 г., бр. 36, 69 и 98 от 2008 г., бр. 12, 32, 41 и 93 от 2009 г., бр. 15, 94, 98, 100 и 101 от 2010 г., бр. 14, 31, 77 и 99 от 2011 г., бр. 26, 38, 40, 82, 94 и 99 от 2012 г., бр. 52, 98, 106 и 109 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2014 г. – бр. 14 от 2014 г.; изм., бр. 18, 40, 53 и 105 от 2014 г., бр. 12, 14, 60, 61 и 94 от 2015 г., бр. 13, 42, 58, 62, 97 и 105 от 2016 г., бр. 58, 63, 85, 86, 92 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 27, 77 и 98 от 2018 г., бр. 17, 64, 83, 96 и 102 от 2019 г., бр. 18, 28, 34, 69, 104 и 105 от 2020 г., бр. 25, 56, 100 и 102 от 2022 г., бр. 8, 66, 80, 84, 102 и 106 от 2023 г., бр. 36, 70 и 82 от 2024 г. и бр. 26, 49, 63, 65 от 2025 г., бр. 16, 17, 30, 51, 67 и 69 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 71и се създават ал. 3-6:

“(3) Стандартният одитен файл може да представлява и файл, съдържащ съвкупност от одитни файлове, които покриват изискванията на този закон, по ред, определен с наредбата по чл. 71к, ал. 4.

(4) В стандартният одитен файл не се подават данни, които са налични при първичен администратор на данни. Националната агенция за приходите събира тези данни служебно по реда на Закона за електронното управление.

(5) Данни от фактури, които не са издадени по реда на чл. 113, ал. 16 и 17 от Закона за данъка върху добавената стойност, се подават в обобщен вид.

(6) С наредбата по чл. 71к, ал. 4 се определят и препоръчителни стандартизирани номенклатури за представяне на индивидуалния сметкоплан на предприятията”

§ 2. В чл. 71к се правят следните изменения:

1. В ал. 4 думите “със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите. Заповедта се публикува на интернет страницата на Националната агенция за приходите.” се заменят с думите “с наредба на министъра на финансите”.

2. Създава се ал. 9:

“(9) Не се изисква отстраняване на несъответствия в данни, чието попълване не е задължително съгласно изискванията, определени в наредбата по ал. 4.”

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. В § 17 от Преходните и заключителни разпоредби към Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г. (обн. - ДВ, бр. 26 от 2025 г., в сила от 01.01.2025 г.) в т. 1 числото "2027" се заменя с числото "2028", а числото "2024" се заменя с числото "2025".

§ 4. В Закона за данъка върху добавената стойност (обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г.; изм., бр. 86, 105 и 108 от 2006 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 37 от 2007 г.; изм., бр. 41, 52, 59, 108 и 113 от 2007 г., бр. 106 от 2008 г., бр. 12, 23, 74 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 77 и 99 от 2011 г., бр. 54, 94 и 103 от 2012 г., бр. 23, 30, 68, 98, 101, 104 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г., бр. 41, 79, 94 и 95 от 2015 г., бр. 58, 60, 74, 88, 95 и 97 от 2016 г., бр. 85, 92, 96 и 97 от 2017 г., бр. 24, 65 и 98 от 2018 г., бр. 24, 33, 96, 100, 101 и 102 от 2019 г., бр. 14, 18, 52, 55, 71, 104 и 107 от 2020 г., бр. 17 и 111 от 2021 г., бр. 14, 18, 52, 58, 99 и 102 от 2022 г., бр. 66, 106 и 108 от 2023 г. и бр. 42, 70 и 79 от 2024 г., бр. 26 от 2025 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 113 се създава ал. 16-17:

“(16) Лицата, които са задължени да подават стандартен одитен файл по смисъла на глава осма “б” от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, издават и изпращат фактурите, чиито получатели са други лица, задължени да подават стандартен одитен файл, в електронен вид, по ред и във формат, определен с наредбата по чл. 71к, ал. 4 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

(17) Лица, които не са задължени да подават стандартен одитен файл, могат да издават фактури по реда на ал. 16, когато получател е лице, задължено да подава стандартен одитен файл”

2. В чл. 125 се създава ал. 15:

“(15) Задължението за подаване на справка-декларация не се прилага за регистрирани лица, които подават стандартен одитен файл по глава осма "б" от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс”

§ 5. В Закона за корпоративното подоходно облагане (обн., ДВ, бр. 105 от 2006 г.; изм., бр. 52, 108 и 110 от 2007 г., бр. 69 и 106 от 2008 г., бр. 32, 35 и 95 от 2009 г., бр. 94 от 2010 г., бр. 19, 31, 35, 51, 77 и 99 от 2011 г., бр. 40 и 94 от 2012 г., бр. 15, 16, 23, 68, 91, 100 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г., бр. 12, 22, 35, 79 и 95 от 2015 г., бр. 32, 74, 75 и 97 от 2016 г., бр. 58, 85, 92, 97 и 103 от 2017 г., бр. 15, 91, 98, 102, 103 и 105 от 2018 г., бр. 24, 64, 96, 101 и 102 от 2019 г., бр. 18, 28, 38, 69, 104, 107 и 110 от 2020 г., бр. 14 и 21 от 2021 г., бр. 8, 14, 17, 25, 51, 99, 100, 102 и 104 от 2022 г., бр. 66, 86, 102, 106 и 108 от 2023 г. и бр. 42, 70 и 72 от 2024 г., бр. 26 от 2025 г.) в чл. 92 се създава ал. 9:

“(9) В годишната данъчна декларация не се подават данни, които са подадени от задължените лица в стандартните одитни файлове по глава осма "б" от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс”

§ 6. В Закона за платежните услуги и платежните системи (обн., ДВ, бр. 20 от 2018 г.; изм., бр. 17, 37, 42 и 94 от 2019 г., бр. 13 от 2020 г., бр. 12 от 2021 г., бр. 25 и 45 от 2022 г., бр. 8, 66 и 84 от 2023 г., бр. 79 от 2024 г. и бр. 49 от 2025 г., бр. 54 от 2025 г. се създава чл. 69б

"Стандарт за извлечения от платежни сметки

Чл. 69б. Доставчиците на платежни услуги предоставят на своите клиенти - юридически лица и еднолични търговци, извлеченията от платежните сметки и в стандартизиран електронен машинно-четим формат, определен с наредбата по чл. 67, ал. 5.”

§ 7. Българската народна банка привежда наредбата по чл. 67, ал. 5 от Закона за платежните услуги и платежните системи в съответствие с този закон в срок до 01.02.2027 г.

§ 8. Този закон влиза в сила в деня на обнародването му, с изключение на § 6, който влиза в сила от 01.07.2027 г.

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Боточков
Мария Димитрова

Евгения Савова
Стефан Вонифатов
Светла Димитрова
Димитър Кайгераков
Гео Попов
Александър Сидишев

МОТИВИ

Към Закон за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителен процесуален кодекс

Въвеждането на стандартен одитен файл е добра световна практика, която в дългосрочен план облекчава както бизнеса, така и данъчната администрация. С измененията в ДОПК през Закона за държавния бюджет на Република България за 2025 г., обаче, не бяха приети достатъчно гаранции за намаляване на административната тежест, а дори напротив - с предвидените кратки срокове, в комбинация с етапа на готовност в Националната агенция за приходите, се създадоха предпоставки за извънредна административна тежест. Именно за да се реализират всички ползи от въвеждането на стандартен одитен файл (SAF-T), с настоящия законопроект се предлагат редица промени, които да облекчат това въвеждане.

Предлага се въвеждането на задължение за издаване на електронни фактури във формат, произведен или аналогичен на SAF-T, и съответното облекчение за въвеждането на данни от фактури, които не са издадени по този ред. Задължението е единствено за лицата, които са задължени да подават стандартен одитен файл, и то само по отношение на други задължени лица. Във времето, това ще се реализира поетапно, с ежегодното разширяване на кръга на предприятията. Когато една фактура е издадена като електронна фактура, в структуриран вид, във формат, съвместим със SAF-T, това прави нейното отчитане в стандартния одитен файл много по-безпроблемно. От друга страна, отчитането на фактури, издадени на хартиен носител или като PDF, включва преписване на ръка на редица данни, което води до допълнителна тежест и до повече грешки. Именно затова със законопроекта се предлага подаване само на обобщена информация за тези фактури, за да бъде спестено ръчното въвеждане и произтичащите от това грешки. В средносрочен план, този подход ще доведе до пълна и паралелна дигитализация както на фактурите, така и на отчитането.

Със законопроекта се предлага и отлагане на срока за въвеждане на стандартния одитен файл за втория кръг задължени лица с една година.

Предлага се и отпадане на двойно деклариране на данни по няколко направления: на първо място, се предвижда да не подават данни, които вече са налични в първични администратори на данни - напр. пълните данни за юридическите лица е излишно, тъй като данните са налични в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Нещо повече - подаването на такива данни в одитния файл създава риск от подаване на неактуални данни, тъй като задължените лица нямат задължение да пазят в своите системи напълно актуално копие на ТРРЮЛНЦ. Алтернативно, това би претоварило излишно системата на ТРРЮЛНЦ, ако всяко дружество извършва автоматизирани справки (а и към момента да няма техническа възможност за това).

Предлага се и отпадане на справката-декларация по ЗДДС, тъй като тя дублира като съдържание стандартния одитен файл. Това ще облекчи месечното отчитане на бизнеса, вместо да го натовари. Предвижда се се и намаляване на обхвата на годишната данъчна декларация по ЗКПО, като отпаднат данните, които се подават чрез стандартния одитен файл.

С цел унифициране на извлеченията от платежни сметки за нуждите на отчитането чрез стандартен одитен файл, в Закона за платежните услуги и платежните системи се предлага всички доставчиците на платежни услуги да предоставят извлечения от платежните сметки в стандартизиран електронен формат на юридическите лица и едноличните търговци. Предлага се изменението да влезе в сила на 01.09.2026 г., за да е налице достатъчно време за въвеждането на стандарта в наредбата на БНБ и неговото въвеждане от доставчиците на платежни услуги.

Въвежда се и важно уточнение по отношение на незадължителните полета в стандартния одитен файл. За да се избегнат съмнения и притеснения за това дали незадължителните полета са попълнени правилно и за да не доведе това до откази за приемане на подадени файлове и съпътстващите административни затруднения, се предлага следното: неправилното попълване на незадължителни полета да не бъде основание за връщане на подадения файл с указания за отстраняване на несъответствия.

Предлага се и заповедта на изпълнителния директор на НАП да се замени с наредба на министъра на финансите, тъй като тази заповед е с нормативен характер и трябва да бъде приемана и публикувана по реда на Закона за нормативните актове.

ВНОСИТЕЛИ:

Борислав Борисов
Мария Димитрова

Жанка Спирова
Александра Вангелова
Стефана Ангелова
Димитър Михайлов
Тимо Попов
Александра Ангелова

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ПЕТДЕСЕТ И ВТОРОТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА
ПРОЕКТА НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛЕН ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС

I. Част първа

Елементи на оценката	Аргументация
Основания на законодателната инициатива	С оглед реалното въвеждане на стандартния одитен файл (SAF-T) в полза както на бизнеса, така и на данъчната администрация, настоящата законодателна инициатива цели преодоляване на съществуващите практически и административни затруднения, възникнали от липсата на достатъчни гаранции за облекчаване на административната тежест в първоначалното въвеждане. Законопроектът предлага мерки за поетапно прилагане, електронна фактуризация, премахване на дублиращо деклариране, прецизиране на нормативните източници, както и яснота относно незадължителните полета в SAF-T, с цел постигане на ефективна и координирана дигитализация на данъчното отчитане.
Заинтересовани групи	Национална агенция за приходите Министерство на финансите Българска народна банка Доставчици на платежни услуги Юридически лица и ЕТ
Анализ на разходи и ползи	Не се очакват допълнителни административни разходи.

Елементи на оценката	Аргументация
Административна тежест и структурни промени	С приемането на законопроекта не се предвижда сливане или закриване на административни структури.
Въздействие върху нормативната база	Няма въздействие върху нормативната база.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложението осигурява по-голямо равенство съгласно българското законодателство и би представлявал гарант за равното третиране от държавата на българите и българските граждани, живеещи извън страната. Законопроектът ще има позитивно въздействие върху балансираното демографско развитие, включително върху темповете на намаляване на броя на населението, динамиката на миграционните потоци и ограничаването на броя на емигриращите българи.

ВНОСИТЕЛИ:

Борис Генов
Мария Димитрова

Жанета Христова
Снежана Христова
Стефана Ангелова
Таня Ангелова
Тимо Попов
Александра Ангелова